

begärligt, både vinter och sommar, samt gifva mjölk, smör, ost och talg i sådant öfverflöd, att man måste förundra sig deröfver. Men tallskogarne deremot, som på sådant sätt afbrännas, blifva i grund förderfvade och oförmögne, att framalstra något vegetabile, utom några glest strödda arundines och någon marchantia.

Det enda, som likväl tyckes hafva någon trefnad på sådana ställen, äro: *blåbär*, *lingon* och *hallon*, hvilka plockas i mängd af invånarne och nyttjas som bröd vid mjölken.

§. 11.

Af detta bevises nogsamt granskogarnes företräde framför tallskogarne, när det kommer an på uppodlingar. I synnerhet, om någon emot söder sluttande plan öfverkommes, bör den högligen recommenderas. Af sådan beskaffenhet äro de vid Luleå landskyrka uppodlade ängar och åkerfält. De med björnmossa (*polytrichum*) beväxta sidländta granskogar äro först afhuggne, afbrände och inhägnade, hvarefter de tjena till mulbete i några år. Därefter, sedan rötterna på de afhuggna stubbarne börjat förruttna, då börjas rödjande, brännande och plöjande med eftertryck. Den nyplöjda jorden förädlas med litet gödsel samt

besås antingen med korn eller råg, som bär frugt; så att arbetaren och sädesmannen kan se sitt arbete betaldt inom några år.

§. 12.

I Lappmarken finnas äfven vidsträckta *björkskogar*. Antingen vexer björken ganska sparsamt bland tallskogar, då den som oftast förvandlas till den så kallade hängbjörken; eller i granskogar, der dess bark blir mycket skräflig, och stammen fågrenig. Men aldrig heldst trifes hon på en sandig, dock ingalunda mager jordmon. Således ser man alla fjelldalar prydas af detta vackra träd. Dessutom tal hon klimatets stränghet i det längsta. Der gran och tall få stå tillbaka, der begär björken sig ännu temligen bra. Icke sällan blir man varse björkskogar i sluttningen af något berg. Der vexer hon ensam, jag vet ej af hvad anledning, med uteslutande af andra träd. Sådana björklundar kallas af Lapparne *ridah*. De äro ganska skuggrika och frugtbara på egna vexter. Der vexer angelica *archangelica* L., *osmunda struthiopteris* L., *aconitum septemtrionale* Willd., samt *sonchus alpinus* L. i sådan mängd, att en van-